

Statnett, nve@nve.no

kopi: sso@nve.no, OOFs medlemsorganisasjoner og medlemskommuner

Oslo, 11. desember 19

Høringsuttalelse til konsesjonssøknad for:

NY STRØMFORBINDELSE HAMANG – BÆRUM - SMESTAD

Oslo og Omland Friluftsråd (OOF) er paraplyorganisasjon for friluftslivet i Oslo-regionen og har som hovedformål å ivareta natur- og friluftslivet i regionen.

Over 50 % av områdene under den eksisterende kraftledningen mellom Hamang i Bærum og Smestad i Oslo er svært viktige eller viktige friluftslivsområder, og det er også mange områder med regionalt og nasjonalt viktige natur.

Å fjerne kraftledningene over disse områdene og legge en ny ledning i bakken som kabel har åpenbare gevinster, spesielt for landskapsbilde og opplevelsesverdiene i disse områdene.

Samtidig så er det nettopp kraftledningen som har vernet disse områdene fra å bli nedbygd.

OOF går derfor inn for en kabelløsning, under klar forutsetning av at de områdene som er viktige for natur og friluftsliv, videreføres og sikres mot nedbygging.

KORT OM TILTAKET

Statnett søker NVE om konsesjon for ny oppgradert strømforbindelse for strekningen Hamang-Bærum-Smestad.

Alternativ 1 er at strømforbindelsen går i luftledning som i dag og at dagens 21 meter høye master erstattes av 38 meter høye master.

Alternativ 2 er kabel i grøft på om lag 2/3 av strekningen i vest (mellom Hamang og Hagabråten) og kabel i tunnel for den østlige 1/3 (mellom Hagabråten og Smestad).

Begge alternativene tilfredsstillende til strømforsyningen. Men de har en betydelig kostnadsforskjell – kabel er nesten 1 milliard dyrere enn luftledning.

KABEL VS LUFTLEDNING

Statnett søker konsesjon for begge alternativene «for å gjøre det mulig for interessenter å realisere gevinster fra kabling på hele eller deler av strekningen».

Stortinget har vedtatt at det skal mye til for å velge kabel-løsningen. I stortingsmelding nr. 14 (2011-2012) slås det fast at 420 kV kraftledninger skal bygges som luftledning, bortsett fra i følgende unntakstilfeller:

- *der luftledning er teknisk vanskelig eller umulig, som for eksempel i byer og ved kryssing av større sjøområder*
- *dersom ekstrakostnaden for kabling av en begrenset delstrekning kan forsvares med at det gir særlige miljøgevinster sammenliknet med luftledning og/eller en begrenset strekning med kabling kan gi en vesentlig bedre totalløsning alle hensyn tatt i betraktning*

På strekningene Smestad-Sogn og Sogn-Ulven i Oslo har en valgt å sprengte ut tunneller for kabel. Her lå kablene tidligere i grøft.

Valg av kabel-løsningen vil altså være aktuelt om Stortingets krav kan innfris, dvs. at det gir «særlig miljøgevinster» eller «vesentlig bedre totalløsning».

I tillegg påpeker altså Statnett at kabel-løsning kan være aktuelt om noen aktører, grunneiere o.l. kan bidra til å dekke ekstra kostnader knyttet til en kabelløsning ved å realisere potensielle utbyggings-gevinster fra de frigitte arealene under luftledningene.

OVER 80 % AV DE BÅNDLAGTE AREALER BLIR FRIGJORT VED KABEL

Ved valg av alternativ 2, kabel i grøft og tunell, vil store deler av de båndlagte arealene, de 40 meter brede «gatene» under kraftledningene, bli frigjort. I den vestlige delen vil byggeforbudsbeltet bli redusert ned til 11 meter brede «gater», en reduksjon på om lag 73 % av arealet. For den østlige 1/3 vil de båndlagte arealene bli redusert med 100 %. Det betyr at over 80 % av de båndlagte arealet blir frigjort.

Disse områdene kan da bli frigjort for evt. utbygging. En god del av disse arealene er idag regulert til boligbebyggelse, og en god del er regulert som grønnstruktur. Et område Mærradalen er regulert som naturområde mens et annet område er vernet, Dælivannet-Kolsås Landsskapsvernområde.

Det betyr at kabel-alternativet åpner opp for en mulig nedbygging av deler av disse arealene. I konsesjonssøknaden er det ikke utredet konsekvenser for natur- og friluftslivsinteresser dersom disse arealene, eller deler av dem blir nedbygd.

KONSEKVENSENE FOR NATUR OG FRILUFTSLIV

Begge alternativer er konsekvensutredet med dagens situasjon som referansealternativ.

KONSEKVENSER FOR NATURMANGFOLDET

Det finnes stedvis store registrerte naturverdier av regional og nasjonal verdi langs hele kraftlinjetraseen; som ved Kolsås-Dælivann (nasjonalt viktig kalklindeskog), Øverlandselva (regionalt viktig bekke­drag), Hagabråten (regionalt viktig kalkskog og edelauvskog), Lysakerelva (nasjonalt viktig kalklindeskog og bekke­drag) og Mærradalen (nasjonalt viktig gammel barskog, flommarksskog og kalklindeskog).

I konsesjonssøknadens konsekvensutredning konkluderes det med at for naturmangfoldet gir luftledningsalternativet liten endring, mens kabelalternativet i grøft/tunnel gir en liten forbedring på enkelte strekk.

OOF er kritisk til denne konklusjonen, fordi en ikke vet hva som vil skje med de viktige naturområdene hvis en velger kabelalternativet. Kun et av disse områdene er idag vernet og helt beskyttet mot utbygging.

KONSEKVENSER FOR FRILUFTSLIVET

OOF har gjort anslag basert på de kart som er utarbeidet i forbindelse med kartlegging og verdsetting av friluftslivs­områder i Oslo og Bærum. Her framkommer det at hele 54 % av dagens kraftledningstrase passerer gjennom svært viktige (A) eller viktige (B) friluftslivs­områder, ca. 30 % av områdene er svært viktige, mens 24 % er viktige.

Deler av traseen inneholder viktige ferdselsårer for friluftslivet, både godt opparbeidete turveier, merkede/umerkede stier. Andre steder passerer traseen gjennom 100-meters-skoger og naturområder med store opplevelsesverdier for friluftslivet.

I konsesjonssøknadens konsekvensutredning konkluderes det med at for friluftsliv gir nye høyre master noe negative effekter, primært knyttet til de høye mastene, mens kabel gir noe forbedring for friluftslivet, fordi naturopplevelseskvaliteten styrkes ved at mastene fjernes.

OOF er enig i at høyere master er negativt for friluftslivet, mens vi er kritisk til konklusjonene ved kabel-alternativet. Umiddelbart kan det være positivt, men blir områdene bygd ned kan det være veldig negativt for friluftslivet.

LANDSKAPSBILDE

Dagens master er relativt lave og setter relativt lite preg på området. Høyere master vil bli mer synlig, også lenger unna. For landskaps­bilde er derfor luftlednings-alternativet med nesten dobbelt så høye master negativt, mens kabel-alternativet er positivt.

OOF er enig i konsekvensutredningens konklusjoner om at kabel-alternativet er positivt for landskaps­bildet.

ANLEGGSPHASEN – UTFORDRINGEN ER LYSEJORDET

Både kabel/tunell-alternativet og luftledningsalternativet medfører større inngrep i anleggsfasen, men få varige.

Luftledningsalternativet medfører bruk av kraner for å fjerne dagens master og sette opp nye. Det blir støpt nye fundamenter, noe fjerning av busker/trær og noe bruk av helikopter. En forventer å bruke 3 sommersesonger på dette arbeidet.

Kabelalternativet medfører graving av kabelgrøfter, sprengning av tunell, utkjøring av tunellmasser, noe fjerning av busker/trær og noe bruk av helikopter. En forventer å bruke ca. inntil 3 år på arbeidet.

Lysejordet ved Lysakerelva i Oslo vil være det primære anleggsområde for utgraving og massetransport fra tunnelen. Området skal, ifølge planen, tilbakeføres så langt det er mulig.

Lysejordet er ifølge den pågående verdsetting og kartleggingen av Oslo, et svært viktig friluftslivsområde (A). Området har høy bruk, særlig blant barn og unge, blant annet til aking, skileik og en gresslette til diverse lek og aktivitet. Området er også en svært viktig innfallsport til stiene langs Lysakerelva. Området har også store naturverdier som en regionalt viktig edellauvskog og lauvskog.

OOF mener at Lysejordet må unngås som rigg- og anleggsområdet fordi det har store friluftslivs- og naturverdier og er et viktig nærfriluftsområdet, særlig for barn og unge.

FORSLAG TIL TILTAK

OOF går inn for følgende avbøtende og andre tiltak, uavhengig av alternativene:

- Krav til å opprettholde/utvikle stier og ferdselsårer langs traseene.
- Krav til riktig skjøtsel av vegetasjon/skog for naturmangfold og friluftsliv.

Ved kabelalternativet kommer i tillegg:

- Krav til å sikre byggeforbudssone på 40 meter i alle de viktige områdene for friluftsliv og naturmangfold.
- Krav til å opprettholde alle viktige og eksisterende ferdselsårer selv om byggeforbudssonen reduseres fra 40 til 11 meter.

KONKLUSJON:

OOF går inn for en kabelløsning, under klar forutsetning av at de områdene som er viktige for natur og friluftsliv, videreføres og sikres mot nedbygging.

Med vennlig hilsen
Tom Fremstad

Generalsekretær

Johan Hval
Rådgiver